

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

și lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Căminăiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

La

Abonament lunar

pentru Noemvrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —
invită

Administrațiunea diarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 27 Octomvrie st. v.

Proiectul despre responsabilitatea judecătorilor și funcționarilor judecătorești, precum și despre regularea cestiunilor ce stau în legătură cu aceasta, este al treilea proiect de lege important, pe care guvernul l-a prezentat dietei în primele zile ale actualei sesiuni.

După acest proiect, judecătorul ori funcționarul judecătorec este responsabil pentru faptele și neglijențele ce pe cale disciplinară s'au decretat de punitibile și e totodată responsabil și cu avertarea pentru toate acele daune, pe care le-a cauzat în împlinirea funcțiunii sale cu intenție, din neabagare de seamă ori din greșeală invederată.

Prin același proiect se regulează mai departe cestiunea inspecțiunii asupra judecătorilor, se stabilesc delictele disciplinare, precum și pedepsele, care până acum consistau numai din dojană, admoniție, amendă în bani și din pierderea oficiului, dar' acum ar avea să consistă din admoniție în scris, amendă în bani, punere în disponibilitate, transferare și pierderea oficiului. Spre acest scop proiectul conține dispozițiuni speciale despre toate pedepsele și o normă a procedurii disciplinare.

În sfârșit e prevădută apoi și transferarea judecătorilor, începând dela președinte de tribunal în jos, și fără a fi declarați de vinovați de vre-un delict disciplinar.

Preste tot, dacă comparăm acest proiect cu legea ce este astăzi încă în vigoare în privința responsabilității judecătorilor, afară de transferările amintite, prin care se stabilește un principi

piu primejdios pentru dezvoltarea justiției, toate celelalte dispozițiuni sînt mai mult ori mai puțin nisece întregiri ale legii celei vechi, dar' întregiri de o natură, care e potrivită și ea a reduce la nimica independența judecătorilor și a-i expune și pe acestia cu deservire la discrețiunea guvernului.

Noi nu ne putem ocupa la acest loc în detaliu cu toate dispozițiunile acestei legi, pentru-că așa ceva nici nu încape în cadrul unui prin articol. Dar' nici nu putem trece cu vederea acele dispozițiuni, care rînt semnele caracteristice ale legii și care taie foarte adînc în justiția țerii noastre. Și aceste sînt mai ales transferările judecătorilor și fără a fi declarați de vinovați de un delict disciplinar.

Transferările acestea, după litera legii proiectate, nu posed nici pe departe caracterul unei pedepse, prin urmare nu se efectuează în virtutea unei sentențe disciplinare și nu au nici consecuențe morale dăunătoare, ba chiar și cheltuelile lor le suportă însuși statul. Ele au să se aplice însă atunci, când rămânerea judecătorilor într'un loc ar fi incompatibilă cu recerînțele justiției, în urma legăturilor familiare ale acelora ori în urma altor împrejurări ce stau în legătură cu raporturile locale.

E adevărat, că în cestiunea acestor transferări hotărăsece Curia prin un senat special, prin urmare un alt for judecătorec independent; dar' inițiativa totuși o are guvernul pe calea procurorului suprem și acesta are să ceară transferarea, când lui i-se împare rămânerea judecătorilor într'un loc incompatibilă cu recerînțele justiției.

Prin o asemenea dispoziție se restituează deci din fundament principiul inamovibilității judecătorilor, și e preste puțină, ca o asemenea schimbare să nu fie în detrimentul întregii justiții.

Fie ori-și-care motivele, pe care le va aduce ori le va mai aduce guvernul pentru o asemenea dispoziție,

ori-cine trebuie să vadă, că în realitate el numai de motive politice a putut și poate să fie condus.

D-lui Tisza nu-i trebuie judecători independenți și conșciențioși. Puțin îi pasă lui, dacă se face ori nu se face dreptate locuitorilor țerii; — el are trebuință de agenți politici și astfel îi trebuie un drept, pe basa căruia poate să dispună și de judecători, ca și de ceilalți funcționari ai statului, pentru ajungerea scopurilor sale politice.

Ne aducem foarte bine aminte, când tot dl Tisza stăruia cu ocaziunea desbaterii altui proiect de lege, ca comitele suprem, organ politic al guvernului, să aibă inspecțiunea asupra tribunalului și a judecătorilor din comitatul, în a cărui frunte stă. Îi trebuia încă de pe atunci d-lui Tisza pe cineva, care să raporteze despre conduita politică a cutărui ori cutărui judecător.

După-cum scim însă, atunci dl Tisza nu a isbit cu planul seu. Nu scim, dacă va fi ori nu mai norocos de astădată. Omnipotența i-a mai crescut, ceata de mameluci îi stă la dispoziție, și așa nu avem cuvinte de a ne îndoi, că nu va pute să străbată cu întreg proiectul din cestiune.

Noi nu avem nici o înfrîmire asupra afacerilor publice, nici din legislația nu facem parte, căci o lege electorală mașteră și alte împrejurări cunoscută ne-au impus rezistența pasivă față cu dieta țerii; dar' atîta putem spune, că un parlament, care e în stare să voteze și o astfel de lege, nu este un parlament independent, ci unealta unui guvern arbitrar.

Și prin aceasta constituționalismul ar deveni iluzoriu.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 27 Octomvrie st. v.

Generalii ruseci eară au devenit grozav de răboinici. Diarului cracovian „Reforma“ i-se împărtășește adecă din Varșovia, că generalul Gurk o a rostit cu prilegiul banchetului ce l-a dat în onoarea oaspelui seu, a ambasadei

durului berlinez conte de Șuvaloff, următorul toast:

„Ca guvern general al acestei țeri, mă bucur de declarațiunea contelui Șuvaloff, că dispoziția preste tot este pacinică; că soldat însă eu nu-mi voi băga sabia în teacă. În statele învecinate dispoziția e răboinică, acolo presa și opinia publică sînt totdeauna în contra noastră. Soldații din aceste state se nisece totdeauna a scoate la iveală defectele armatei noastre, ei dic, că Rusia nu are beliduci buni. Cu toate acestea în timp de 24 oare trecem amîndouă granițele, dacă Țarul ne dă ordin. Austria are o artilerie excelentă, armata germană o tactică excelentă, noi Rușii avem însă perseveranța și însofletirea, care duc la biruință. În această privință numai soldatul turcesc se poate asemăna cu soldatul rusesc. Dacă va cere trebuința, faptele noastre nu ne vor da de rușine. Noi cunoaștem foarte bine calea spre Viena și Berlin“.

O să raporteze contele Șuvaloff la Berlin tot despre dispozițiunile pacinice ce domnesc și în Rusia?

Relativ la visita Țarului în Berlin, „Börsenzeitung“ împărtășește, că aceea s'a amînat pe primăvară, deoarece împăratul Wilhelm doresce o pompă foarte strălucită, pentru care eara nu e tocmai potrivită. După o altă versiune amînarea ar fi urmat din cauză, că Țarul a fost vulnerat cu prilegiul accidentului de pe calea ferată. Se crede, că Țarul va merge la Berlin împreună cu soția sa și poate deodată cu împăratul Austriei și regele Italiei.

„Politische Korrespondenz“ primesce din București o scrisoare, care accentuează, că ar fi cu deservire neadevărat, dacă numeroasele succese ale vechilor conservativi la alegerile din urmă s'ar reduce la împregiurarea, că populațiunea României ar fi fost nemulțumită cu politica externă a d-lui Brătianu. Căderea acestuia a urmat din potrivă numai din cauză, că, mai ales în timpul din urmă al guvernării sale, corupțiunea s'a înouit până în cele mai înalte cercuri guvernamentale. Caracteristică pentru atitudinea populațiunii în cestiunile politice externe și pentru acordul ei cu politica externă a actualului guvern este alegerea d-lui Carp în București, unde nu a fost nici acasă, dar' nici pus în candidare.

Din Belgrad se depezează, că sub-comitetul comisiunii pentru revizuirea constituției și-a ținut la 6 l. c. a treia ședință. Până acum obiectele de discuțiune le formau cestiunile principale. Acelea s'au terminat acum și s'a trecut în detaliu la desbaterile sub-comitetului vor progresa deja pe la începutul jumătății a doua din Noemvrie, așa că va fi cu puțință și ținerea unei ședințe plenare a comisiunii.

Idea unei operațiuni comune a Germaniei cu Anglia în contra negotului de sclavi la țărmul oștic al Africeii, nu e tocmai bine primită în Anglia. Opinia publică a Angliei se declară hotărît în contra oricărei acțiuni comune cu Germania, deoarece poziția și renumele Angliei ar suferi mult prin aceasta înaintea popoarelor din Africa-de-Ost. Noi avem destul de lucru cu Suakim-ul nostru, se dice în presa engleză, și nu avem trebuință să ne mai ardem la degete, scoțînd în Zanzibar castanele din foc pentru Germania. Dar' se pare, că guvernul englez tot e mai accesibil pentru inițierile germane, decum cred diarele din Londra. Se împărtășește anume, că misiunile engleze din Africa-de-Ost au fost oficial încunoscute, că în fața operațiunilor active, care au să se deschidă prin guvernul Majestății Sale la țărmurile din Zanzibar în contra negotului de sclavi, toți Europenii să se retragă numai decît din localitățile de pe uscat. Dacă scirea aceasta e adevărată, nu mai încape îndoială, că Anglia se pregătește în realitate pentru o acțiune la țărmurile Africeii-de-Ost. Această acțiune însă nu se va întreprinde împreună cu Germania și poate-că nu va avea nici un caracter militar. Între asemenea împrejurări Germania va trebui să-și caute singură de treabă, și deoarece terenul din Africa-de-Ost este un fel de *terra incognita* pentru politici și militari germani, va trebui să fie cu foarte multă precauțiune în acțiunile ei.

De altmintealea cestiunea aceasta va forma și obiect de interpelațiune în camera Angliei și, după-cum se depezează din Londra, va forma obiectul unei rezoluțiuni și unei discuțiuni mai lungi.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Un tâlhar de omenie.

Narațiune de F. M. Dostolevsky.
Traducere de Gil.

Într'o dimineață, când mă pregăteam tocmai să mă duc în serviciu, îmi veni în odaie Agra-fena — bucatăreasa, spălătoreasa și găzdară mea — și spre mai marea mea mirare încep o conversație.

Agra-fena era o persoană tăcută, care în decursul celor șase ani abia va fi grăit, afară de puținele cuvinte la prînd, vre-o vorbă; — eu cel puțin n'am auzit-o.

— „Am o rugare“, d-le, — dize ea. — „Să dai în chirie camera!“

— „Care cameră?“

— „Cea de lîngă culina, scii d-ta“.

— „Pentru-ce?“

— „Alți oameni dau în chirie, se înțelege deci pentru-ce“.

— „Cine o va închiria?“

— „Cine să o închirieze! Un chiriș...“

— „Dar', bîtrînă, acolo nu este loc pentru un pat, va fi prea strîmt. Cine va pute să se așeze acolo?“

— „Pentru-ce să se așeze acolo? De dormit este loc de ajuns; de locuit poate locui la fereastră“.

— „La care fereastră?“

— „Ca-și-cînd n'ai scîo d-ta! La fereastră din antișambă. El va se așeza acolo, — va coase ori va face în fine ceva — va avea un scaun și o masă, are de toate“.

— „Ce fel de om este?“

— „Un om cum se cade. Eu voi ferbe pentru el. Pentru locuință și masă iau trei ruble la lună“.

După multe întrebări aflai în fine, că un om mai bătrîn a înduplecat pe Agra-fena să-l primească în bucătărie ca chiriș și să-l iee în cost. Ce-i intra odată Agra-fenei prin cap trebuia să se împlinescă. O sciam din experiență, că de altfel nu 'mi-ar da bună pace. Dacă nu i-se întempla ceva după voea ei, ea devenia melancolică și rămânea în stare aceasta câte două-trei săptămîni. În vremuri de acestea se strica mîncarea, lipsiau din albituri, podinele nu erau spălate, cu un cuvînt, aveam să îndur multe neplăceri. Femeia aceasta săracă de vorbă nu era în stare să iee de sine vre-o hotărîre ori să-și formeze numai o singură idee proprie; dacă din întemplanie intra totuși în creierii ei slabi ceva ce sîmăna a idee ori întreprindere, nu era iertat să o împedeci în împlinirea ei, dacă nu voiai să o uici moralicesce pe un timp oare-care. Deoarece-ce îmi place liniștea și tîna preste toate, m'am înouit fără altele.

— „Va fi avînd legitimație?“

— „Firește, el este un om cumsecade și a promis, că va plăti trei ruble“.

Deja în ziua următoare apărî chirișul cel nou în locuința mea de holtei. Dar' eu nu eram năcăjit, ba în taină mă bucuram chiar. Eu trăesc ca un eremit, n'am aproape nici un cunoscut și umblu rar pe afară. Trăesc astfel deja de zece ani și mă dedasem, se înțelege, cu singurătatea. Dar' zece-cincisprezece, poate și mai mulți ani în aceeași singurătate, cu aceeași Agra-fenă, în aceeași locuință de holtei — asta-i, se înțelege o perspectivă cât de palidă. Într-o astfel de stare a lucrurilor îmi era un om așezat, în vîrstă, o binefacere a cerului.

După legitimația sa, chirișul meu era un fost soldat, ceea-ce se și vedea la prima

vedere. Noi ne năvîrîm bine. El scia să povestească întemplări, întemplări din viața sa proprie. Prelungă vecinica monotonie a vieții mele trebuia să-mi treacă un astfel de unchiș sfîtos drept o achisițiune nouă.

Rămăsem odată singur în locuința mea. Deodată auzii pași în antișambă. Deschisei ușa și vădîui pe un străin, nu mare de statură, îmbrăcat, în ciuda timpului rece de toamnă, într'un surtuc simplu.

— „Pe cine cauți?“

— „Pe oficiantul Alexandrow — sede aici?“

— „Un astfel de om nu se așază aici, frățioare. Adio!“

— „Cum se poate, sluga de casă a ăș că aci“ — borboreși străinul, retrăgîndu-se cu precauțiune spre ușa.

În după-ameața zilei următoare, când îmi cerca Asstafij Ivanovici, chirișul meu, jacheta ce 'mi-a fost întors, întră earăși cineva în antișambă. Eu deschisei ușa repede.

— „Om de ieri îmi luă liniștit dinaintea ochilor mei jacheta de pe cuier, o puse sub-suoră și eși repede din casă. Agra-fena stătea cu gura căscată, alta n'a făcut pentru de a-mi apăra jacheta, Asstafij Ivanovici alergă în urma pișcherului și se întoarse după zece minute năbușit și cu mîinile goale.

„S'a șters, s'a cărat blăstămatul!“

— „Totuși e bine, Asstafij Ivanovici, că ne-a rămas paltonul, căci dacă nu, ne lăsa în baltă pișcherul!“

Asstafij Ivanovici era atît de zăpăcit în urma incidentului, încât vîdîndu-l era pe aci să uit de furt. El nu-și putea veni în fire. În fiecare moment își arunca lucrul la o parte în fiecare moment începea să povestească din nou, în care chip s'a petrecut nenorocirea,

cum sta el aci, cum i-a pilit jacheta dinaintea ochilor și cum s'a întemplat, că nu l'a putut prinde pe tâlharul. Apoi se puse ear' la lucru, dar' aruncă încurînd earăși toate la o parte și fugi la sluga de casă, pentru de a-i povesti întemplanarea și de a-l îngrămădi cu muștrări, pentru-că permite așa ceva în curtea sa. Când se reîntoarse, se prinse de Agra-fena și o ocări. Când ajunse ear' la lucrul seu borboreși încă multă vreme în sine, își repetă totul încă odată... cum a stat el aci, ear' eu acolo, cum a luat străinul jacheta din cuiu înaintea ochilor noștri, numai la doi pași de noi, și așa mai departe. Așa era felul lui, el trebuia să mornăie.

— „Ne-a purtat de nas pe amîndoi, Asstafij Ioanovici,“ — îi dîsei eu seara dîndu-i un păhar de ceai; de vreme lungă doriam să-și înceap ear' povestea despre jacheta perdută, care, predată cu acea profundă sinceritate, în urma deselor repefiri începî să-mi devină foarte comică.

— „Ne-a purtat de nas, d-le, mie îmi e năcăz pentru d-ta, mă mîncă pe mine, deși nu jacheta mea a perit. După părerea mea, nu există o bidiganie mai ticăloasă pe lume decît tâlharul.“

— „Așa e, Asstafij Ivanovici, mai bine să-ți ardă scula — dar' a o lăsa unui tâlhar te năcăjește; aceasta nu o poate omul răbdă“.

— „Cum să o poată! De altfel un tâlhar nu este ca altul. Eu, domnule, am dat odată de un tâlhar de omenie.“

— „De un tâlhar de omenie! Cum poate fi un tâlhar — de omenie, Asstafij Ivanovici?“

— „Este adevărat, un tâlhar și de omenie — nici nu există. Voi am numai să dic,

că era un om de omenie și a furat. Era foarte de compătimit“.

— „Cum s'a petrecut, Asstafij Ivanovici?“

— „Doi ani vor fi de atunci. S'a potrivit, că am stat aproape un an întreg fără de lucru. Când îmi slugisem tocmai zilele din urmă dădui de un om de tot prăpădit. Am făcut cunosciță în cărcimă. Era un bețiv mare, un perde-vară! Mai nainte slugise undeva, dar' fusese scos deja de mult din pricina traiului seu desfrînat. Îmbrăcat era Dumneșeu scîm cum. Adeșe-ori nu scia, dacă are barem și cămașă pe sub surtuc. Ce-și agonisise bea. Dar' nu făcea stară; era de fire tăcut, bun și cu alipire. Astfel am dat eu de dînsul, adecă se îmbulzi el la mine..., eu nu-l luam în seamă. El fuge după om ca un cățel. Dintăiu să-l las să nopteze la mine. Ei, îl lăsa. Vădîui că legitimația îi era în ordine. A doua zi să-l las ear' să nopteze, el veni și în ziua a treia, își petrecu ziua ședînd pe pîrcanul ferestrei și earăși rămăse preste noapte. Acesta s'a acățat odată de tine, cugetai: să-i dai să bea și să mînănce și încă să-l mai ții și preste noapte — de gîlt unui calic s'a mai acățat încă un flămînd. Înainte de ce ar fi venit la mine, s'a fost acățat de un altul, ei beuseră împreună; dar' celalalt beu și beu până a murit. Pe acesta, de care vorbesce îl chema Emelje, căci numele lui era Emeljan Iljici. Eu mî tot socotii și mî socotii, ce să mî fac cu el? Să-l alung îmi era rușine și milă de el, un om perdut și de compătimit, încât Doamne feresce! El era sărac de vorbă, nu cerea, 'ți-se așeză în față și-ți privia în ochi ca un cățeluș. Așa ruinează beția pe om! Mă tot gîndiam cum să i-o spun: veți de te cară odată, Emelja

La cestiunea Saşilor.

Din incidentul, că marea ducesă de Weimar a trimis o telegramă de felicitare când cu deschiderea institutului evanghelic pentru căutarea bolnavilor din Sibiiu, i-se scrie lui „Neues Pester Journal”, „din cercuri parlamentare” următoarele:

O telegramă din Sibiiu a semi-oficialului birou de corespondență a anunțat astăzi dimineața, că marea ducesă de Weimar a adresat din incidentul deschiderii institutului evanghelic din Sibiiu o telegramă stilisată în termeni cei mai cordiali. La tot casul este vrednic de însemnat, că marea ducesă Sofia, o princesă însoțită pentru toate faptele iubirii deapropelului, urmărește cu atenție plină de iubire emanațiunile spiritului evanghelic, ear' acelora, care se bucură de această atenție cordială, numai gratula se poate. Pentru cunoscătorul intim al relațiilor aceste semne de iubire și simpatie nu sunt nici surprindătoare, nici neașteptate. Nu de mult a fost decorat episcopul evanghelic al Transilvaniei Teutsch de către marea ducesă de Weimar cu crucea de comandor a ordinului său, ear' dintr-o epistolă din cercurile curții de Weimar, care ni s'a pus la dispoziție, aflăm faptul interesant, că dl episcop Teutsch a petrecut nu de mult acolo, pentru a mulțumi marelui duce după cuviință pentru această distincție.

Primirea, care i-s'a făcut dlui Teutsch la curtea princiară din Weimar, a fost cât se poate de distingătoare. Marele duce adunase întreaga sa familie și întreaga sa curte în giurul său și i împărtășea veduvă Augusta a fost de față, când episcopul Teutsch, împodobit cu ordinul weimarian, a intrat la audiență. Savantul episcop a audiat din înaltă gură multe lucruri plăcute și măgulitoare și nu puțin va fi fost surprins, când a experiat, că veduva împărtășea germană, care de pe vremea lui Goethe se numește cu predilecție ficia Weimarului, este foarte deprimată cu lucrările literare ale episcopului despre istoria Saşilor din Ardeal. Există aşadar între Weimar și Sibiiu un raport destul de viu, eară noi constatăm acest fapt fără ori-ce fel de gând ascuns și înainte de toate fără a voi să facem Saşilor din Ardeal din el vre-o impurare. Însă observarea nu o putem suprima, că în cercurile noastre parlamentare și politice există dorința intensă, că se se desvolte cu timpul și între Budapesta și Sibiiu un contact cel puțin tot atât de intens, ca acela, de care a fost tocmai vorba. Ca stat și geografie acela ar fi cu mult mai ușor de pus la cale și de ajuns, căci, după cum seim noi, amândouă orașele se află pe teritoriul sfinte coroane a lui Stefan și Budapesta încă este o regiune frumoasă.

Când s'a făcut reforma casei magnaților, episcopul dela Sibiiu a căpătat *ipso lege* un loc în prima cameră a magnaților țerii, în care nu se adună tocmai societatea cea mai rea.

Atunci se afirmase, că dl episcop refuza a ocupa în camera *pair-ilor* locul ce-i competează după constituție și că a fost necesar o amenințare, ce nu putea rămânea neînțeleasă a ministrului Trefort, care în asemenea situații lucra cu o clasică grobianitate olimpică, pentru-ca dl episcop să-și arete

nușca, la mine n'ai ce căuta, nu 'ți-ai ales bine omul. Aji-măne însumi n'am ce să mă-nanc, cum se te mai hrănesc și pe tine! Și ce va face, dacă îi voi dice una ca asta? Pare-că îl vedeam înaintea ochilor, mă va privi îndelungat, pentru-că nu va înțelege nici un cuvânt din vorbirea mea; dar' îndată-ce-i răsar o lumină prin cap, își luă legătura roșie găurită, în care 'și-a învâluit scie D-șeu ce și pe care o purta pretutindenea cu sine, își îndreptă surtucul ca să-i acopere bine goliciunile, ca să nu se vadă îndată găurile pânurii și ca să-și țină și cald... 'da d-le, era un om simpțor... și cu o lacrimă în ochi deschise ușa și era dos deja pe trepte. Dar' nu trebuie să lăsam ca un om să se nimicească cu desevirșire. De aceea scotiam mai departe astfel: nu vei mai avé multe zile de sərbătoare, Emeljanușca, încurând am să mă mut, apoi nu mă vei mai găsi.

— „Când mă mutai, îmi dișe Alexandru Filipovici, stăpânul meu, (acum e mort, D-șeu să-l odihnească!) sunt foarte mulțumit cu tine, Asstafij. Când ne vom întoarce dela țeară nu te vom uita, te luăm earăși. Eram aplicat la dînsul ca camerier, — un stăpân bun! El a murit încă în același an. Ceva parole aveam, scotii deci să mă odihnesc puțin și-mi închiriai un unghet la o babă. Numai locșorul acela l'a avut liber. Mai nainte fusese îngrijitor de bolnavi, acum trăia singur din pensiunea sa. Cugetă-ți numai d-le! Mă întorsei seara acasă — cercetasem pe un cunoscut — și mai întâiu îl vėjui pe Emelej; el ședea în surtucul său pe giamantanul meu, lângă sine cu legătura roșietică, și aștepta după mine..., de urit 'și-a luat o carte de rugăciune dela babă și o ținea întoarsă. El m'a găsit! Brațele îmi cădură. N'aveam ce

în sala muzeului național profilul seu ager și preste măsură interesant; și cu toate acestea ai pute crede, că dignitatea de *pair* al Ungariei ar fi vrednică cât un ordin. Ne ținem cu plăcere de faptul, că conducătorul spiritual al Saşilor din Transilvania în sfîrșit tot a apărut în casa magnaților, deși bucuria noastră ar fi și mai mare, dacă l'am vedé acolo mai des ca până acum. Ușor ar pute experia ce au aexperiat și deputații sași Meltzl, Bausner și chiar dl Zay, că contactul neînterupt cu cercurile politice ale țerii este mai priincios pentru interesele Saşilor decât izolarea de sine la Sibiiu. Multe semne indică de altminteale, că direcția conciliantă a separațiilor din Sibiiu, reprezentată de deputatul Oscar de Meltzl, este de a se reduce la inspirațiuni venite dela dl episcop Teutsch și toți factorii politici din Ungaria ar simți mulțumire, dacă s'ar adevé această, — chiar și dacă dl deputat Zay s'ar mânia pentru aceasta și mai mult. Căci el, ținărul cap al intransigenților brașoveni, se află acum în luptă vehementă cu Sibienii, care au devenit mai domoli.

Preste această ceartă mică, ce este a se reduce la vanități personale, sperăm, că idea de stat maghiar va trece încurând invingătoare, și atunci contăm la plăcerea, că vom pute saluta pe savantul episcop Teutsch mai des în parlament.

Dorim politicilor maghiari din toată inima această plăcere, precum dorim și concetățenilor noștri sași să se isbutească a ajunge prin conduita lor conciliantă la o bună înțelegere cu cercurile guvernamentale. Ei cred, că în chipul acesta vor servi mai bine interesele lor, ear' pretențiunile ce le pun nu sînt nici decum exagerate. Despre aceasta s'a putut convinge fie-cine când cu ultima întrunire electorală din Sibiiu. Numai cât nu vedem nicăierea dispozițiunea sinceră de a lua în dreaptă considerare aceste pretențiuni. Nu bunăînțelegere, nu echitatea conduce pe politici sistemeului de astăzi, ci dorul de a duce idea de stat maghiar la triumf. Ear' pentru această idee spiritul sobriu al Saşilor nu se va încălzi pe contul dreptului conservării de sine, nici chiar în urma clasicelor grobianități olimpice a la răposatul Trefort.

Căci pace bună, dragoste cu de-așila nu se poate.

CRONICĂ.

Dela Curte. Maiestatea Sa Monarchul a sosis în 5 l. c. din Gödöllő la Budapesta. Înainte de ameași în aceeași zi a dat audiență generală. După ameași a plecat înderēt la Gödöllő. Astăzi Joi, Maiestatea Sa dă earăși audiență generală.

Maiestatea Sa Monarchul s'a îndurat preagrafos a dărul din cassetta Sa privată câte 100 fl. pentru școalele și bisericile gror. din Budint, Petrifalēu și Plăvița.

O carte asupra armatei austro-ungare va apăre încurând în Viena, precum spune „Wien. Allg. Ztg”, a cărei autor e inuși Maiestatea Sa Monarchul Francise Iosif. Opu va purta numele „Die oesterreichisch-ungarische Armee in Wort und Bild” și va fi

mă face. De ce nu l'am alungat mai de cu vreme? Îl întrebai: adusu-ți-ai legitimația, Emelej?
— „Apoi mă aședai, d-le, și mă gândiam: face-mi-va multe încurcări prăpăditul? De mîncat trebuie să mînce, scotii eu. O bucăică de pâne dimineața — și ca să luncce mai bine luai cepe; seara earăși cepe, mai puținică bere subțiată și ceva pâne, dacă îi trebuia pâne. Și dacă ajung vre-odată la vre-o zamă de legume, apoi ne mă satura amēndoi până dincolo. Eu nu mănănc sult și un befiu, e lucru cunoscut, nu mănăncă mai nimic, — numai vinarsul nu 'și-l aibă! Cu beutura mă va cam strimora el, ce-i drept... Și cum mă tot gândiam astfel, d-le, îmi părea că n'aș fi fost vesel în toată viața mea, dacă s'ar fi des Emelej. M'am hotărît adevă să fiu binefăcătorul lui — voui să-l feresc, cugetai, de perirea uricioasă, voui să-l desvêț de glăjuit. Stai tu numai Emeljanușcă! Bine, vei rămâne, dar' ține-te bine, parează la comandă!

— „Îmi gândiam mai departe: voui să-l învêț la lucru, dar' nu momentan. Deocamdată să nu facă nimic. Într-aceea o să sciricese spre ce voui afla în tine Emeljanușca o aplicare. Căci la ori-ce treabă, d-le, îți trebuie aplicare. Începui deci cercetarea cu îngrijire. „Eu vđd, Emeljanușca, tu ești un om desaperat”. Dintău, d-le, 'i-am grăit vorbe bune. „Emeljan Iljici”, — dișei eu, — „uită-te la tine și scotesc ce ești. Te-ai aruncat destul încoace și încolo. Uită-te la tine, ești tot o sdrœantă, surtucul tău — iartă-mă — e tocmai bun de un ciur.”
— „Emeljanușca al meu ședă, mă ascultă și își plecă ochii. Ce mai vrei d-le! Până acolo a ajuns, încât 'și-a beut și graul,

redactat sub conducerea și supravegherea personală a Maiestății Sale; va conține multe charte și tablouri.

Adresă de aderentă. Din Baia-mare cu datul de 7 Noemvrie n. D-nii George Pop de Basesei, Alexiu Berinde, protopop; Stefan Biliu, protopop; Nicolau Nilvanu, advocat; Dr. Vasile Lucaciu; Avram Brebăriu; Gavril Barbul, posesor; Ioan Costin, preot și Vasile Indre, advocat au trimis la adresa d-lui Dr. Alexandru Mocsonyi următoarea telegramă: „Ai reîntreat cu principiile sublime ale Domniei Tale pe terenul activității; cu zel ferbinte și entuziasm te salutam, asigurându-te că în lupta dreaptă ne vei afla totdeauna la înălțimea datorințelor noastre.”

Confiscat a fost, după-cum ni se scrie din Viena, Nrul 2. al foii politice „Schwarzgelb”. Ca motiv de confiscare a servit o corespondență din Praga, în care s'a arătat, că persoane, care mai înainte au fost condamnate pentru înaltă trădare, mai târziu au funcționat ca puternici ministri. În corespondența din cestiune s'a comunicat și un raport al procuraturii de stat din Praga din anul 1877, după care era să se introducă contra D-rului Rieger cercetarea penală pentru o adresă trimisă lui Acscacoff.

Trei fortărețe, Iosefstadt, Tereziopol și Olmütz, în urma unei hotărâri Prelatiale a Maiestății Sale, după-cum anunță „Militär-Verordnungsblatt”, vor înceta de a mai fi fortărețe și vor fi tractate ca cetăți deschise. Comandele de fortăreață ale acestor trei locuri s'au disolvat.

Constituire. Tinerimea pedagogică-teologică dela seminarul diecesan gr-or. român din Arad s'a constituit și estan într-o „societate de lectură”, la 6/18 Octomvrie, sub conducerea Reverendissimului domn director seminarial Augustin Hamsea, în următorul mod: Vice-president: Iuliu Iorgoviciu, cl. a. III.; secretar: George C. Telescu, cl. a. II.; casar: Mihaiu Pacațianu, cl. a. III.; notar: Teodor Pinter, cl. a. II.; vice-notar: Ilie Bursas, ped. a. III.; bibliotecar: Simeon Cornea, cl. a. I.; vice-bibliotecar: Ioan Gall, ped. a. III.; controlor: Simeon Andrițoiu, ped. a. II.; în comisiunea literară: Mihaiu Pacațianu, cl. a. III.; Virgil Ursu Negru, cl. a. III.; Alexandru Popoviciu, cl. a. II.; Ioan Roșca, cl. a. II.; Aureliu Givulescu, cl. a. I.; Teodor Pap, cl. a. I.; Petru Mihailovici, ped. a. III.; Simeon Chirila, ped. a. III.; în comisia revisor: Emanuel Pop, cl. a. II.; Constantin Puticiu, cl. a. I.; Ioan Jianu, ped. a. III.

Cuptoarele erariale cu vapor în Sibiiu. Administrațiunea militară a armatei noastre 'și-a pus toată silința să aducă stările lucrurilor până acolo, încât în cazul unui răboiu armata să se poată aproviziona repede și bine. Între cele mai mari etablisamente militare în monarhia noastră sînt fără îndoială cuptoarele cu vapor din Budapesta și cele din Sibiiu. Acestea din urmă, patru, au costat 60.000 fl. Fiecare cuptor are înălțuntru o lărgime de 28 metri pătrați și, pentru-ca să se încălzească un cuptor, ard 4 măji cubice de cărbuni de peatră. Temperatura în cuptoare în timpul coacerii pânei este de +210 până la +230 grade Celsius. În timp de 24 ore se pot coace într-un cuptor 3200 pâni sau 12.000 bucăți de pezmăț (Zwieback), aşadar în toate 4 cuptoarele într-o zi și o noapte se pot coace aproape 13.000 de pâni dar' în vreme de răboiu, când nu se ține seama de forma pânilor, se pot coace câte 20.000 de pâni în 24 ore. În fiecare cuptor sînt lampe aşedate în părete și despărțite de interiorul cuptorului prin păreți de sticlă groasă, astfel, că în cuptor e mereu lumină în timpul coa-

cerii. E lucru de sine înțeles, că aluatul intră în cuptor prin mașinari, tot astfel ese și pânea coaptă.

Un non locutur al temnițelor din Vaț. Preotul catolic Rojka din Antalfalva, care a fost condamnat la arest de un an pentru crimă de lesă Maiestate și pentru „agitațiuni panslaviste” și care nu a fost grațiat de către Maiestatea Sa, așa că la 15 Noemvrie are să-și înceapă pedeapsa la Vaț, publică în foaia clericală „Czech” din Praga o scrisoare, în care se declară de nevinovat și se prezintă de o victimă a ligei jidano-francasone; care conduce astăzi destinele Ungariei. El nu ar fi nici panslavist, nici panrusist, dar' un credincios soț de principii al marelui patriot Strossmayer. De aceea va trebui acum să-și sêrbeze iubileul de 40 de ani al preoției sale, precum și iubileul de guvernare al Maiestății Sale, între zidurile temniței.

Tălhari fugiți. Temnicerul suprem al închisorii din Vespriem a dat preste mare necaz. Trei tălhari dintre cei mai periculoși și mai bine „internăți” au scăpat cu fuga în noaptea spre 6 l. c. Capitanul lor Krajczár-Csibok, cel care a condus banda de tălhari în Marczalt când au fost uciși 5 oameni deodată, a făcut planul de scăpare și doi hoți l-au urmat, unul însă n'a voit să fugă, el a rămas în temniță și el a fost acela, care a dat de scire temnicerilor, că soții lui au fugit. Ei au scos adevă drugin din ferestri, lăsând numai unul, de care au legat o funie tăiată din țoalele patului; fereastră de dinafară era la o înălțime de 7 metri. Poliția îi urmărește.

Inaugurarea monumentului lui Bolintineanu s'a făcut ieri în comuna Bolintinul-din-vaie la 8 oare dimineața. Amănunte ne lipsesc.

O nouă societate în București. Aflăm, că încă în decursul acestei săptămâni se va institui în capitala României o societate cu numele „Aurora”. Scopul ei e, de a forma un capital, cu care să vină în ajutorul studenților și elevilor lipsiți de mijloace, de a înființa o bibliotecă și de a scoate în același timp un ziar, prin care să răspândească educațiunea și cultura.

Logodna principesei Clementina, sora Prăpicesei de Coroană Stefania, cu chironomul Italiei, după-cum spun zădărele italiene, e iminentă.

Căsătoria d-șoarei Boulanger. La 30 Octomvrie s'a celebrat la Paris în biserică Saint Pierre de Chaillot căsătoria religioasă a d-șoarei Marcelle Boulanger cu căpitanul Driant. O persoană, care s'a aflat în numărul restrîns al intimilor, care au fost invitați la generală acasă cu această ocaziune, face următoarea descriere a acestei ceremonii: Această sêrbare de familie a fost un adevărat eveniment politic și sînt nevoit, spre a fi nepărtinitor, să constat manifestățiunile entusiaste, care au fost. Manifestanții se numărau cu mii. În biserică nu se mai putea circula. Generalul era în mare ținută purtând toate decorațiunile sale. Pentru prima oară purta uniformă de când fusese pus în retragere. În discursul seu preotul, care oficia, a spus: „această consacrațiune religioasă, această căsătorie, la care a venit generalul în mare ținută, ne dă siguranță, că pe viitor generalul va sci să garanteze întregimea libertăților sociale și religioase”. Această frasă, spusă într-o biserică și în circumstanțele de față, a produs un mare efect. Acasă la general se mai aflau 37 de deputați. Cu toate desmintirile „Agenției Havas” vë pot afirma, că guvernul a oprit pe toți oficerii să asiste la această căsătorie. Oficerii adunați la oara raportului au primit ordinul verbal să rămână în casarmă

— „De ce m'aș pute eu apuca, Asstafij Ivanovici? Pe mine nu mă va voi nimenea.”
— „De ce te-au scos din slujbă, Emelej, befiuanule?”
— „Ce era să-ți dic numai... pe Wlass bufietierul l-au chemat aji la poliție...”
— „Pentru-ce l-au chemat, Emeljanușca?”
— „Asta țeu n'o sciui, Asstafij Ivanovici. Pe semne a trebuit, și de aceea l-au chemat.”
— „Ah, socotesc eu, tu ești un om perdut, Emeljanușca! Acum ce diși d-ta d-le, ce să încep cu un astfel de om? Era șiret flacăul; câtă vreme mă sdrobesc și nêcățesc, lui 'i-se uredce, — își ia surtucul și se străcură prin ușe, scie-l dracul unde, își petrece toată ziua și se întoarce seara mort de beat înapoi; cine 'i-a dat bani ori beutură numai D-șeu scie; eu nu port vina.”
— „Nu”, — dișe eu, — „Emeljan Iljici, așa nu poate să meargă în veci. Lasă-te de beutură, aji? Dacă mai vîi odată beat acasă, poți să dormi pe trepte, eu nu te las înlăuntru.”
— „Două zile se reține Emelejul meu, a treia di ear' se șterge. Eu aștept și aștept, el nu vine. Grăind adevêrul, îmi era teamă și mi-lă de el. Unde poate să fie pécătosul? În sfîrșit se va prăpădi cu totul, oh Doamne sfînte! Se înopțează, el nu vine. Dimineața vđd, că 'i-a plăcut să doarmă pe coridor — el zăcea cu capul pe prag, înțepenit de frig.”
— „D-șeu să-ți ajute, Emelej! Cum ai ajuns aci?”
— „De curēnd, Asstafij Ivanovici, te-ai supărat pe mine și m'ai amenințat, că mă vei

în timp de 2 zile. Chiar fostii adjutanți ai generalului au fost opriți să asiste la cununie. O mie-două-sute de agenți erau puși ca să întrețină ordinea. Mai multe arestări s'au făcut printre persoanele, care strigau: „Jos Floquet!”

Despre Alcool.

din punct de vedere sanitar și moral.

Consumarea beuturilor spirituoase crește din zi în zi într'un grad imens.

Ce rezultate va să producă în viitor, dacă astăzi te îngrozesci vedēndu-miseria, decadența morală și morburile atât de corp, cât și de minte, care numai și numai prin consumarea spiritului se nasc?

O asemenea considerabilă de oameni moare prin intoxicațiune (înveninare) alcoolică, unii în stadiul beției, alții bēnd chiar. O sumă și mai considerabilă își ajunge sfîrșitul vieții în casele nebulilor prin delir alcoolic. Așa au murit 13.000 în Englitera — în urma beției — între anii 1847—1874, în America de Nord în timp de 8 ani 300.000 de oameni.

În beție se bat, ba chiar se omoară unii pe alții, nici că mai scii, sînt acestia oameni sau animale sêlbătime?

Ori-și-cine a avut ocaziune, de a se convinge, în ce stadiu demn de compătimire ajunge acela, care adoară sticla cu spirituoase. Cu deosebire în orașele provinciale. Des de dimineață vin sătenii, bărbați, femei și băieți, aducēnd produse de vëndare la țerg, precum: lapte, ouă, carne de porc, slănină, făină etc., și pe când acasă copilașii flamēndesc, neavēnd altceva de mîncat decăt puțințel mălăiu, până atunci vënd părinții produsele agonistice cu mare osteneală cu un preț de vai și amar. Cum au ajuns la parale, fi și vędi în grupe de câte 3—4, închinānd cu sticla unul altuia din veniul cel scump al Jidanului. Sfîrșitul este, că de cu seară abia mergi câte 10 pași și și vędi stradele pline de oameni beți, parte mēsurānd largul drumului, parte sberitānd în tină lăngă garduri, parte sberitānd și bătēndu-se pe strade.

Și apoi inteligența? Ai crede, că acei oameni, care fac pretensiune la titlul de inteligenți, sînt mai serioși, sciu să aprețuească sănătatea lor și prin urmare nu beau sau cel puțin beau moderat. Ei, pe departe! În ospătăria orășenească, — de comun o cărcimă simplă, numită în alte locuri „hotel”, drept de scusă, că respectivii n-ți petrec în cărcimă simplă, ci în hotel, — într-o odaie separată, bea popa cu notarul sau cu birul (judele); de comun nu lipsesc nici scriitorul notarial sau câte un adjunct dela oareșicare oficiu, mai câte un bogătan (o), beau pe întrecute și o păreche (o sticlă de vin și una de apă acră) urmează pe ceealtă; Țigani trag mai „Someșana”, mai „Hăteșana”, mai „Lușoșana” sau „Abrudeana”, după-cum le vine la socoteală.

lăsa să dorm afară, de aceea m'am și pus mai bine aci.”
— „Nu scii să faci vre-un lucru mai bun, Emeljanușca, decăt să zăcesci treptele?”
— „Dar' ce să mai fac, Asstafij Ivanovici?”
— „Ferbea necazul în mine. „Tu suflet perdut”, exclamai eu, „ai pute să înveți barem măiestria de croitor. Uită-te la surtucul tău, — nu-ți ajunge, că e tot o gaură, mai mături și treptele cu el. Ia un ac pentru-ca să astupi găurile, după-cum cere bunacuviniță, befiuile.”
— „Ce cređi d-le, ce a făcut el acum? Ia un ac. Eu dișesem mai multă din glumă, dar' el prinse frică și-și desbrăcă buleandra de pe trup. Dar' cu înfrirarea ațoi nu voia să meargă deloc. Este și ușor de înțeles, — ochii lui urduroși sînt roșii și mările îi tremură; el intinde, trage, udă frul, îl răsucește printre degete, — nu, ata nu intră. El o aruncă la o parte și se uită la mine.”
— „Dar', D-șeu cu tine, Emelej! Fi numai pe pace, nu fă nimica rău, nu înopta pe trepte și nu mă da de rușine.”
— „Eu sciu, că sînt un befiu, care nu-i bun de o noapte și care te supără numai pe D-ta, binefăcătorul seu.”
— „Cum tremurau dintr-odată buzele lui vi-nete, cum cădea o lacrimă pe obraji lui gâlfed și se rostogolia la vale pe bărbia nerasă, și cum se revêrsa Emelejul meu momentan în lacrimi, — ah Doamne D-șeu! Îmi era că-șicand un cuțit m'ar sfășia prin inimă! Măi omule blăjin! Dar' acum, scotesc, abdic de tine Emelej! Ticăloșește-te ca o prăfuitoare!”
(Va urma.)

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Mihail Gerula**.